

УДК 94 [(477)+(450)]”2014/2018”

<http://doi.org/10.17721/2524-048X.2019.12.107-124>

Ольга Сухобокова,

кандидат історичних наук, доцент,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ІТАЛІЇ УКРАЇНІ В 2014 – 2018 РР.

Анотація. У статті розглядається надання Україні гуманітарної допомоги урядом та громадянами Італії, в тому числі українською громадою, у 2014 – 2018 рр. в умовах російської збройної агресії. Проаналізовано напрямки, обсяги та методи надання допомоги. Зокрема, визначено, що для надання урядової фінансової допомоги використовувався механізм передачі коштів міжнародним гуманітарним організаціям, які опікуються мирним населенням України, постраждалим від збройного конфлікту, та програмою розмінування.

Допомога української громади – як індивідуальна (від окремих осіб), так і від організацій (Конгрес українців Італії, «Євромайдан-Рим» та ін.) й громад міст і регіонів (Рим, Брешія, Мілан, Неаполь тощо) включала більш адресні передачі автомобілів, спорядження та коштів підрозділам Збройних сил України, добровольчим формуванням в зоні проведення бойових дій, а також добродійним організаціям на сході України. Третім джерелом гуманітарної допомоги для України в Італії є громадські волонтерські організації на кшталт «Італія – Україна – Майдан», яка самостійно доставляє гуманітарні вантажі на схід України.

Надання допомоги Україні розглядається в контексті суспільно-політичних процесів та зовнішньополітичного курсу Італії.

Ключові слова: Італія, Україна, італійсько-українські відносини, гуманітарна допомога, російська агресія.

З початком російської збройної агресії проти України в лютому–березні 2014 року Італійська Республіка виявила солідарність із рештою країн ЄС та заявила про підтримку суверенітету України, а також долучилася до надання їй гуманітарної допомоги, зокрема ввійшла до Міжнародної асоціації підтримки України. Водночас особливості її позиції щодо країни-агресора, а також фактор української діаспори в Італії утворюють досить неоднозначну картину, яка потребує предметного аналізу. Розгляд цього питання може бути окремим сюжетом в історії українсько-італійських відносин та підтримки України європейським співтовариством в російсько-українській війні.

Актуальність теми посилюється відсутністю окремого історичного або політологічного огляду у сформульованому в заголовку даної статті ракурсі. Її джерельну базу складають розрізнені інформаційні повідомлення в українській та італійській пресі про італійсько-українські двосторонні відносини та виділення урядом Італії коштів на гуманітарну допомогу Україні, допомогову діяльність української громади й громадських організацій, а також аналітичні звіти українських та європейських експертів про позицію Італії щодо ситуації в Україні та відносин з Росією. Саме на особливостях зовнішньополітичного курсу Італії та його впливі на українсько-італійські відносини фокусують увагу більшість оглядачів. Дана публікація присвячена розгляду проблеми надання Україні гуманітарної допомоги урядом та громадянами Італії, в тому числі українською громадою країни, в контексті суспільно-політичних процесів та акцентів зовнішньої політики Італії. Завданнями даного дослідження є визначення джерел, обсягів і напрямків італійської гуманітарної допомоги Україні та з'ясування ролі у цьому української етнічної спільноти в Італії.

Якщо до початку російської агресії проти України відносини України та Італії фокусувалися в основному на економічній співпраці (Італія входить в десятку найбільших торговельних партнерів України [7]), то з 2014 року на перший план вийшло питання безпеки на сході Європи. Офіційний Рим підтримав євроінтеграційні прагнення України та долучився до всіх офіційних заяв ЄС з приводу України, адже зацікавлений у якнайшвидшій стабілізації

ситуації. При цьому, як зауважують експерти, Італія не підтримує «холодновоєнного» дискурсу щодо ізоляції Москви і розглядає її як впливову потугу регіонального та глобального масштабу, з якою слід підтримувати дружні відносини [6]. Це яскраво демонструє й поведінка низки італійських політиків найвищого рівня. До запровадження ЄС санкцій проти Росії, Італія була другим за обсягом торговельним партнером Росії в Європі, поступаючись лише Німеччині. Тож італійському бізнесу та політикам важко відмовитися від співпраці з Кремлем, особливо зважаючи на певну залежність від російського газу та економічні труднощі, спричинені міграційною кризою [15].

Ставлення італійського суспільства до ситуації в Україні в цілому визначається риторикою політиків та ЗМІ, більшість яких належить проросійським силам. Однак, спеціальне опитування, проведене британською компанією «Ipsos MORI» в 11 країнах ЄС у квітні 2014 р., засвідчило, що у перші місяці російської агресії та захоплення Криму практично половина громадян Італії (49%) вважали, що уряд має зробити все можливе для підтримки стабільності в Україні [16]. Під час найгострішого протистояння на сході України у 2015 р. частка прихильників Путіна в Італії впала з 26% у 2007 р. до 18%, а показник позитивного ставлення до Росії знизився з 37% до 27% [6, с.8]. Але і це – відчутна підтримка країни-агресора.

Водночас ставлення італійців до України є доволі спрощеним, сформованим в парадигмі симпатій до Росії та сприйняття України як спорідненої з нею держави, без усвідомлення історичних та культурних відмінностей між обома країнами. Насамперед, це зумовлено браком знань про Україну. Змінити ситуацію могла б активність української громади, її громадських та культурно-освітніх організацій, адже зазвичай діаспора є фактором формування позитивного іміджу своєї історичної батьківщини. Українська громада в Італії – четверта за кількістю етнічна спільнота з країн – не членів ЄС і за офіційними даними складає близько 230 тисяч [6, с. 27] (втім, очевидно, насправді йдеться про більші цифри).

Хоча італійське суспільство лояльне до українців і вони легко інтегруються в нього, українська спільнота тут не змогла стати групою лобіювання інтересів України. Українці в Італії не є такими активними як, наприклад, українські в США, Канаді чи Німеччині, через свій статус (часто нелегальний), економічний характер еміграції («заробітчани» мають на меті насамперед заробіток та часто працюють в Італії сезонно, тож не зацікавлені в інтеграції в українську діаспору країни). До того ж далеко не всі українські трудові емігранти від початку ідентифікували себе з Україною, що в свою чергу підкріплювало уявлення італійців про спорідненість України та Росії. Внаслідок цього у 2015–2016 рр. у пересічних італійців Україна асоціювалася здебільшого з поняттями «війна», «Росія» та «прислуга» [6, с. 29; 28].

Поряд з тим саме події в Україні, починаючи від Євромайдану, стали поштовхом до зростання національної самосвідомості українців в Італії, їхнього об'єднання навколо підтримки батьківщини та ситуативних спроб інформаційного впливу на суспільство і владу Італії задля допомоги Україні. Практично всі українські громадські та культурно-освітні організації на Апеннінах (їх налічується понад 40) взяли на себе здійснення певних заходів з інформаційної підтримки України та організацію в своїх містах чи регіонах збору коштів для допомоги АТО, пораненим, переселенцям тощо. Найбільш згуртованими в цій справі є українці Риму, Неаполю, Мілану та Брешиї, а найефективнішою в 2014–2018 рр. була робота таких організацій як «Євромайдан–Рим», «Конгрес українців Італії», а також «Італія – Україна – Майдан».

Оскільки українці в Італії досі не стали потужною групою впливу, не мають свого представництва в органах влади та ефективного координаційного центру, їхні можливості обмежені. Фактично, чи не єдиним засобом їхнього впливу на формування суспільної думки щодо України і водночас способом засвідчення власної солідарності із українським народом є публічні акції – флешмоби, мітинги, акції протесту. До них постійно вдаються найактивніші українські громади в Італії. Так, найбільший суспільний резонанс спричинив

марш миру у Мілані в рамках всесвітньої акції «Мир Україні», проведений 29 березня 2015 р. українськими асоціаціями з Мілана, Бергамо, Брешії, Верони, Венеції, Реджо-Емілії та Варезе. Перед початком ходи українські греко-католицькі священики у місцевій церкві провели спільну молитву за мир в Україні, після чого колона з кількох сотень українців пройшла центральними вулицями міста під синьо-жовтим прапором завдовжки 15 м та з плакатами за мир в Україні. До учасників ходи долучилися й італійці, переважно молодь. Акція завершилася мітингом і флешмобом – активісти розгорнули величезне багряне полотно у формі серця із обрисами географічних кордонів України та заспівали гімн України. На завершення учасникам ходи роздавали коровай миру [19]. Через такі акції українські активісти намагаються пояснити італійцям, що Україна – мирна держава, яка змушена захищатися від російської збройної агресії. Водночас подібні заходи спрямовані і на донесення італійському уряду та парламенту думки про необхідність продовження економічних санкцій проти країни-агресора.

По мірі розвитку подій риторика подібних заходів українців в Італії ставала все категоричнішою щодо Росії та її лідера. Зокрема, у вересні 2015 р. українська громада Риму провела акцію проти виступу В. Путіна в ООН та з вимогами звільнити українських політв'язнів. Акції протесту українців в Італії часто спрямовані і на привернення уваги до політики української влади або захисту прав добровольців в АТО. Наприклад, в липні 2015 р. «Євромайдан–Рим» та Конгрес українців Італії провели флешмоб під Колізеєм на підтримку «Правого сектору» та добровольців, які воювали на сході України.

Надання гуманітарної допомоги Україні є другим важливим напрямом підтримки співвітчизників українською громадою в Італії. Так, українці в Італії стали одними з основних в Європі постачальників автомобілів для АТО в перші роки її проведення, коли потреба у них була найбільшою. Здебільшого ці автомобілі в Україні переобладнувалися на карети швидкої медичної допомоги для зони АТО. Найбільше таких автомобілів для України придбав підприємець Віталій, відомий як Гастарбайтер Ді Паче (своє прізвище він не розголошує).

Лише у 2015 р. він відправив до України понад 30 «швидких» (Fiat Ducato, VW T4 4X4, VW T5 4X4, Renault Master) для 25, 54 та 58 бригад ЗСУ і фонду «Help Army». Більшість автівок добродичинець придбав за свій рахунок, а на решту зібрала гроші українська громада (суми внесків при таких зборах, як правило, різняться від п'яти євро до тисячі). Часом українці з сусідньої Греції також приєднуються до збору коштів або замовляють українцям в Італії пошук машин, які самі передавали в Україну. Поширена практика, коли активісти відправляють автомобіль до України з гуманітарним вантажем – одягом, медикаментами та продуктами харчування. Так, на початку 2016 р. Віталій (Гастарбайтер Ді Паче) придбав справжню карету швидкої допомоги для 58 ОМБ ЗСУ. Користуючись нагодою, другий італійський українець, Ігор Тинний, передав з машиною фінансову допомогу (€1800), а українська громада Флоренції наповнила машину теплими речами та смаколиками для українських військовослужбовців [2].

Українська діаспора в Італії відправляла в Україну мікроавтобуси та «швидкі» не лише для ЗСУ, а й для Добровольчого українського корпусу «Правий сектор». За словами координатора комітету «Євромайдан–Рим» О. Городецького, лише українці з м. Брешія протягом 2014 – на початку 2015 рр. передали в Україну три карети швидкої допомоги та один мікроавтобус [21]. Часто гроші на автівки для українських військовиків збирають під час мітингів. Наприклад, під час протестної акції в Римі у вересні 2015 р. було зібрано кошти на позашляховик «Nissan» для розвідників ЗСУ вартістю 2100 євро і 4700 гривень [24].

Певні акції українська громада проводить саме з метою збору коштів. Найчастіше з такими ініціативами виступає українська громада Риму. Так, коли в 2015 р. Україні було запроваджено День захисника 14 жовтня, «Євромайдан–Рим» започаткував щорічну акцію «Привітай захисника», в ході якої відбувається збір невеликих подарунків для захисників України на суму близько €5. Також збирають кошти на осінньому благодійному святі «Стрілецька Ватра», навесні – під час «Великодніх гаївок», і традиційно на

Різдво. Наприклад, в квітні 2016 р. було зібрано €816 на спорядження для 93 і 24 бригад ЗСУ та батальйону ОУН [23]. У червні 2016 р. українські фестини в «Українському селі» на околиці Риму дозволили зібрати €1275 на тепловізор для 72 ОМБ ЗСУ [20]. Цікавою стала загальноукраїнська акція «Продай свою книгу – допоможи сиротам з Авдіївки», ініційована українцями в Італії в травні 2017 р.: письменники – учасники проекту продали власні книги та перерахували кошти на допомогу сиротам Авдіївки, які втратили батьків під час обстрілів [3].

На фоні зусиль української спільноти зі збору коштів урядова допомога Італії виглядає не надто активною, хоча італійський уряд на чолі з М. Ренці кілька разів перерахував фінансову допомогу на гуманітарні проекти на сході України на загальну суму понад €3 млн. Вперше за цей період фінансову допомогу було виділено 28 лютого 2014 р. – €100 тисяч Міжнародному комітету Червоного Хреста в Україні на допомогу пораненим під час зіткнень в Україні [18]. Другий транш Рим передав Червоному Хресту і УВКБ ООН для гуманітарної допомоги Україні €200 тисяч на початку 2015 р. [8] Це приблизно стільки ж, скільки надала Україні Словенія [1]. Країни «великої сімки» тоді ж надали Україні 4 млрд доларів [9].

Виділення урядом Італії коштів на гуманітарну допомогу Україні слід розглядати не лише в контексті її взаємодії з іншими країнами ЄС та міжнародними організаціями, які активно підтримують нашу державу, а й крізь призму відновлення двостороннього діалогу Італії та України. З 2014 р. контакти двох держав суттєво активізувалися на найвищому рівні. Протягом 2014–2015 рр. лише Маттео Ренці та Петро Порошенко мали не менше п'яти зустрічей, включно з обміном офіційними візитами у 2015 р. В 2016 р. відбувся перший за 17 років візит до України президента Італії Серджа Матарелли. Пожвавилися контакти і на міжвідомчому рівні, у жовтні 2015 р. після шести років перерви Україна та Італія підписали Дорожню карту співробітництва на 2016–2017 рр. та меморандуми про економічну співпрацю [6, с. 16]. В 2016 р. було створено і міжпарламентську групу дружби між Україною та Італією.

Тому цілком логічним виглядає прийняте наприкінці 2016 р. рішення уряду Італії про виділення Україні €1 млн (для порівняння того року загальний обсяг гуманітарної допомоги ЄС Україні склав €26,4 млн [5]). 24 лютого 2017 р. €700 тисяч з цієї суми було передано Всесвітній Продовольчій Програмі ООН (Німеччина тоді ж на цю програму для України виділила €3 млн) і €300 тисяч – через ЮНІСЕФ для мешканців сходу України, а також для фінансування проекту з розмінування [10].

Крім фінансової допомоги, Італія долучилася до поширеної в інших країнах Європи практики надання медичної допомоги пораненим на сході України військовикам. Після двох років підготовки та переговорів 23 грудня 2016 р. спеціальним літаком Міноборони Італії до Риму доставили двох важкопоранених українських військовослужбовців. До цього восени 2014 р. в Італії трьом учасникам бойових дій на Донбасі зробили складне протезування кінцівок [11]. Українська громада в Італії також опікується лікуванням учасників АТО. Так, восени 2016 р. було зібрано €30 тисяч на лікування від раку О. Юріної, бійця батальйону «Донбас» [22].

Останній та найбільший за даний період пакет урядової гуманітарної допомоги для населення на сході України в розмірі €2 млн було виділено у січні 2018 р. З них €500 тисяч надійшли Всесвітній продовольчій програмі для доставки продуктів і предметів першої необхідності, €500 тисяч отримав ЮНІСЕФ на фінансування освітніх програм з мінної безпеки, ще €1 млн – Червоний Хрест на забезпечення потреб у галузі охорони здоров'я [12]. Зауважимо, що головування Італії в ОБСЄ в 2018 році сприяло інтенсифікації контактів з Україною на урядовому та парламентському рівнях.

Однак, попри офіційні заяви про підтримку України та певні кроки в налагодженні діалогу з Україною, італійський уряд на чолі з М. Ренці не приховував, що найбільше його турбувало відновлення торговельно-економічних відносин з Росією, і навіть виступив ініціатором зняття з неї економічних санкцій ЄС. Це дало підстави Г. Греселю, експерту провідного європейського аналітичного центру «European Council for Foreign Relations» у

своєму дослідженню щодо підтримки України різними країнами-членами ЄС (жовтень 2016 р.) поставити Італію на перше місце у «найгіршій групі у ставленні до України», що доволі симптоматично [1].

Але якщо уряд М. Ренці був більш незалежним від російських впливів, то перемога на парламентських виборах в Італії у березні 2018 р. так званої коаліції друзів Путіна (об'єднання правих «Ліги півночі» та «Руху п'яти зірок») і формування уряду на чолі з Джузеппе Конте в червні 2018 р. практично не залишають надії на продовження налагодження італійсько-українського діалогу. Італійські медіа яскраво віддзеркалюють офіційну риторику, акцентуючи увагу на внутрішніх проблемах України на кшталт корупції та проблем бізнесу і на необхідності зняття ЄС санкцій з Росії [27]. Втім, як зазначають фахівці, «проросійськість» Італії теоретично не виключає можливості добрих відносин з Україною за умови її активнішої позиції та усвідомлення італійським урядом своєї вигоди [4]. В свою чергу, це демонструє й недостатні зусилля української сторони у формуванні позитивного іміджу нашої держави в італійському суспільстві та політикумі – як на рівні міждержавних відносин, так і з боку української громади Італії.

З огляду на обставини, цінними для України є будь-які дії італійців, спрямовані на її підтримку. Йдеться як про гуманітарну допомогу італійських фондів, так і зусилля з формування позитивної суспільної думки про Україну та поширення правдивої інформації про російську агресію. Останнє взяли на себе окремі італійці, для яких Україна є близькою, а також діячі демократичного спрямування – політики, журналісти, публіцисти, «лідери думок». Наприклад, Паоло Міелі – авторитетний італійський журналіст, який засуджуючи обстріл та захоплення Росією українських суден в Азовському морі в листопаді 2018 р., засудив й італійський уряд як найбільшого в ЄС прихильника зняття з Росії обмежувальних санкцій [26].

Одним з найяскравіших прикладів інформаційної підтримки України є діяльність італійського підприємця Мауро Воерціо, власника туристичного бюро у Києві. Він провів два місяці на Євромайдані в столиці України, за його

власними словами, поширюючи «правду про революційні події» в соціальних мережах та італійських медіа. Згодом переконання М. Воерціо, що «Італія є найбільш проросійською країною в Європі» через те, що головні італійські канали та друковані ЗМІ не мають кореспондентів у Києві і використовують матеріали кореспондентів з Москви, змусили його самого підготувати для італійських медіа низку відеорепортажів та статей про бойові дії на сході України. Зрештою він облікував книгу «Ангели Майдану» та зняв документальний фільм «Майдан: 2 роки по тому» [17].

Серед італійських волонтерських організацій найбільшу допомогу Україні надає асоціація «Італія – Україна – Майдан» на чолі з Фабіо Пределло, яка під впливом подій в Україні перетворилася з культурної на гуманітарну. Допомогу організація збирає у співпраці із фондом «Карітас» та адміністративними установами Мілана і Леньяно. Саме її 16-тонний вантаж, відправлений з Мілана в листопаді 2015 р., став одним з найбільших гуманітарних вантажів з Італії за період, що розглядається. Лише за 2015 рік «Італія – Україна – Майдан» направила в Україну чотири такі гуманітарні місії, а протягом перших двох років війни здійснила шість гуманітарних місій в Україну та доставила 80 тонн гуманітарної допомоги для дітей, переселенців і лікарень на сході України в Слов'янську, Краматорську, Харкові, Дніпропетровську, Бахмуті та Бердянську [13]. Принагідно відзначимо, що Україна відзначила внесок асоціації, нагородивши її очільника орденом «За заслуги» III ступеня [14].

Таким чином, надання Італією гуманітарної допомоги Україні відбувається у двох паралельних площинах: допомога уряду та допомога італійського суспільства – власне італійців та української громади в Італії. Саме українці та пов'язані з ними італійські організації виявилися найактивнішими у наданні Україні інформаційної та гуманітарної допомоги. Втім, звісно, найбільші фінансові можливості для надання допомоги має уряд Італії. У 2014–2018 рр. він надав Україні (виключно через міжнародні організації) понад 3 млн євро на гуманітарну допомогу. Водночас питання гуманітарної допомоги

Україні надало новий імпульс розвитку українсько-італійських відносин, реалізувати який повною мірою так і не вдалося. Хоча Італія й долучилася до надання Україні гуманітарної допомоги і політичної підтримки як учасниця ЄС, її обсяги та особливості позиції щодо країни-агресора не дозволяють зарахувати Італію до симпатиків і «найбільших друзів» України в Європі. Дається взнаки і те, що українська громада в Італії досі не стала ефективним важелем впливу на суспільну думку та владу країни.

Список використаних джерел та літератури:

1. Від Німеччини до Мальти: які країни ЄС допомагають Україні, а які – симулюють підтримку. European Council for Foreign Relations [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/10/20/7056180/> – Дата звернення: 1.02.2019. – Назва з екрану.
2. Волонтер з Італії за рік відправив в Україну більше 30 «швидких» для АТО [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vidia.org/2016/51836>. – Дата звернення: 5.02.2019. – Назва з екрану.
3. Діаспора Італії збирає допомогу для сиріт з Авдіївки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://svitua.com.ua/news/201705/3651-diaspora-italiyi-zbyrae-dopomogu-syrit-avdiyivku> – Дата звернення: 5.02.2019. – Назва з екрану
4. Ерман Г. «Італія – проросійська, але не проти України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-46487027> – Дата звернення: 15.12.2018. – Назва з екрану.
5. ЄС у 2016 році виділив понад 26 млн євро допомоги Сходу України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1626725-yes-u-2016-rotsi-vidiliv-ponad-26-mln-uevro-dopomogi-skhodu-ukrayini> – Дата звернення: 5.02.2019. – Назва з екрану.
6. Зарембо К. Аудит зовнішньої політики: Україна-Італія. Дискусійна записка. / Катерина Зарембо. – К., 2016. – 49 с.

7. Італія – наш добрий партнер, і ми готові поглиблювати відносини в політичній та економічній площині, – Володимир Гройсман [Електронний ресурс] / Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України, опубліковано 30 січня 2018 року. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/italiya-nash-dobrij-partner-i-mi-gotovi-pogliblyuvati-vidnosini-v-politichnij-ta-ekonomichnij-ploshini-volodimir-grojsman> – Дата звернення: 1.02.2019. – Назва з екрану.

8. Італія виділить EUR 2 млн на гуманітарну допомогу Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/news/political/481459.html> – Дата звернення: 26.01.2019. – Назва з екрану.

9. Італія передасть 200 тисяч євро гуманітарної допомоги Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2015/01/29/524247> – Дата звернення: 2.02.2019. – Назва з екрану.

10. Італія виділила 1 млн євро постраждалим на Донбасі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/02/25/7136446/> – Дата звернення: 1.02.2019. – Назва з екрану.

11. Італія прийняла на лікування двох тяжкопоранених українських військових [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vidia.org/2016/62977> – Дата звернення: 3.02.2019. – Назва з екрану.

12. Італія виділила жителям Донбасу €2 млн гуманітарки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20180131-italiya-vydilyla-zhytelyam-donbasu-e2-mln-gumanitarky/> – Дата звернення: 29.01.2019. – Назва з екрану.

13. Італія направила в Україну 16 тонн гуманітарної допомоги [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uapost.us/news/italiya-napravyula-v-ukrayinu-16-tonn-gumanitarnaoyi-dopomogy/> – Дата звернення: 3.02.2019. – Назва з екрану.

14. Кудрик Н. Волонтерам в Україні бракує фахової підготовки – італійський активіст [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/a/27736894.html> – Дата звернення: 5.02.2019. – Назва з екрану.

15. Марко Ді Лідо. Погляд з Італії на Україну: хто в Римі підтримує Київ і чому є ті, хто проти? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/06/2/7034332/> – Дата звернення: 5.02.2019. – Назва з екрану.

16. Ставлення країн ЄС до ситуації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infolight.org.ua/content/stavlennya-krayin-yes-do-sytuaciyi-v-ukrayini> – Дата звернення: 2.02.2019. – Назва з екрану.

17. Стельмах І. Італійський активіст Майдану бореться з пропагандою Кремля: написав книжку і взявся за фільм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/27491091.html> – Дата звернення: 8.02.2019. – Назва з екрану.

18. УГКЦ В Італії висловлює вдячність урядові Італійської республіки за надану фінансову допомогу для постраждалих в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://catholicnews.org.ua/ugkc-v-italiyi-vislovlyuie-vdyachnist-uryadovi-italiyskoyi-respubliki-za-nadanu-finansovu-dopomogu> – Дата звернення: 5.02.2019. – Назва з екрану.

19. У Мілані відбулася акція за мир в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/26926840.html> – Дата звернення: 4.02.2019. – Назва з екрану.

20. У Римі зібрали гроші на тепловізор для бійців 72-ї бригади [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2034133-u-rimi-zibrali-grosi-na-teplovizor-dla-bijciv-72i-brigadi.html> – Дата звернення: 2.02.2019. – Назва з екрану.

21. Українська діаспора в Італії передала бійцям "Правого сектора" мікроавтобус [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ua.112.ua/suspilstvo/ukrayinska-diaspora-v-italiyi-peredala-biycyam-pravogo->

sektoru-mikroavtobus-183037.html – Дата звернення: 30.01.2019. – Назва з екрану.

22. Українська діаспора в Італії допомогла врятувати від раку бійця Нацгвардії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vidia.org/2016/6144> – Дата звернення: 5.02.2019. – Назва з екрану.

23. Українці Італії зібрали понад € 800 на потреби бійців АТО [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2007938-ukrainci-italii-zibrali-ponad-800-na-potrebi-bijciv-ato.html> – Дата звернення: 4.02.2019. – Назва з екрану.

24. Українці Риму придбали позашляховик для розвідки ЗСУ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrpohliad.org/news/ukrayintsi-rymu-prydbaly-pozashlyahovyk-dlya-rozvidky-zsu-spysok-zhertvodavtsiv-dodayetsya.html> – Дата звернення: 1.02.2019. – Назва з екрану.

25. Як сприймають Україну італійці? / «Що думають громадяни ЄС про Україну?». [Електронний ресурс] / Інститут світової політики. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://iwr.org.ua/ukr/public/1624.html> – Дата звернення: 2.02.2019. – Назва з екрану.

26. L'Italia, la Russia e l'Ucraina. Perché Paolo Mieli ha ragione [Risorsa Elettronica] – Modalità di Accesso: <https://formiche.net/2018/12/italia-russia-ucraina-mieli/?fbclid=IwAR0T0krGsc2YeIR89avAuiW6wY3HE2KW7ipKoYkGB4un45E6EXx3ZduD09I>. – Data di Accesso: 10.02 2019. – Titolo dallo Schermo.

27. Tre anni di aiuti al regime corrotto di Kiev: cosa ha ottenuto l'Italia in cambio? [Risorsa Elettronica] – Modalità di Accesso: https://www.lantidiplomatico.it/print.php?idx=82&pg=21528&fbclid=IwAR30-Fup_Q4_CgdaKpTliebDJ5qahyzXWCQYByNrQ3rciHKzv92Czlp4Ec. – Data di Accesso: 10.02 2019. – Titolo dallo Schermo.

References:

1. Vid Nimechchyny do Malty: yaki krainy YeS dopomahaiut Ukraini, a yaki – symuliuut pidtrymku. European Council for Foreign Relations. (2016). Retrieved from <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/10/20/7056180>
2. Volonter z Italii za rik vidpravyyv v Ukrainu bilshe 30 «shvydkykh» dlia ATO. (2016). Retrieved from <http://vidia.org/2016/51836>
3. Diaspora Italii zbyraie dopomohu dlia syrit z Avdiivky. (2017). Retrieved from <http://svitua.com.ua/news/201705/3651-diaspora-italiyi-zbyraye-dopomogu-syrit-avdiyivky>
4. Erman, H. (2018, December). «Italiia – prorosiiska, ale ne proty Ukrainy». Retrieved from <https://www.bbc.com/ukrainian/features-46487027>
5. YeS u 2016 rotsi vydilyv ponad 26 mln yevro dopomohy Skhodu Ukrainy. (2016). Retrieved from <https://www.unn.com.ua/uk/news/1626725-yes-u-2016-rotsi-vidiliv-ponad-26-mln-yevro-dopomogi-skhodu-ukrayini>.
6. Zarembo, K. (2016). Audyt zovnishnoi polityky: Ukraina-Italiia. Diskusiina zapyska. Retrieved from https://glavcom.ua/pub/pdf/10/1037/Aud_Ukr_Ital_ukr_net.pdf
7. Italiia – nash dobryi partner, i my hotovi pohlybliuvaty vidnosyny v politychnii ta ekonomichnii ploschyni, – Volodymyr Hroisman. Departament informatsii ta komunikatsii z hromadskistiu Sekretariatu Kabinetu Ministriv Ukrainy, opublikovano 30 sichnia 2018 roku (2018). Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/italiya-nash-dobrij-partner-i-mi-gotovi-pogliblyuvati-vidnosini-v-politichnij-ta-ekonomichnij-ploshini-volodimir-grojsman>
8. Italiia vydilyt EUR 2 mln na humanitarnu dopomohu Ukraini. (2018). Retrieved from <https://ua.interfax.com.ua/news/political/481459.html>
9. Italiia peredast 200 tysiach yevro humanitarnoi dopomohy Ukraini. (2015). Retrieved from <https://www.epravda.com.ua/news/2015/01/29/524247>
10. Italiia vydilyla 1 mln yevro postrazhdalym na Donbasi. (2017). Retrieved from <https://www.pravda.com.ua/news/2017/02/25/7136446>.

11. Italiia pryiniala na likuvannia dvokh tiazhkoporanenykh ukrainskykh viiskovykh. (2016). Retrieved from <http://vidia.org/2016/62977>

12. Italiia vydilyla zhyteliam Donbasu €2 mln humanitarky. (2018). Retrieved from <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20180131-italiya-vydilyla-zhytelyam-donbasu-e2-mln-gumanitarky>

13. Italiia napravyla v Ukrainu 16 tonn humanitarnoi dopomohy. (2018). Retrieved from <http://www.uapost.us/news/italiya-napravyla-v-ukrayinu-16-tonn-gumanitarnaoyi-dopomogy>

14. Kudryk, N. (2016, May). Volonteram v Ukraini brakuie fakhovoi pidhotovky – italiiskyi aktyvist. Retrieved from <http://www.radiosvoboda.org/a/27736894.html>

15. Marko Di Lido. (2015, June). Pohliad z Italii na Ukrainu: khto v Rymi pidtrymuie Kyiv i chomu ye ti, khto proty? Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/06/2/7034332>

16. Stavlennia krain YeS do sytuatsii v Ukraini. (2014). Retrieved from <http://infolight.org.ua/content/stavlennya-krayin-yes-do-sytuaciyi-v-ukrayini>.

17. Stelmakh, I. (2016, January). Italiiskyi aktyvist Maidanu boretsia z propahandoiu Kremli: napysav knyzhku i vziavsia za film Retrieved from <http://www.radiosvoboda.org/content/article/27491091.html>

18. UHKTS v Italii vyslovliuie vdiachnist uriadovi Italiiskoi respubliky za nadanu finansovu dopomohu dla postrazhdalykh v Ukraini. (2014). Retrieved from <http://catholicnews.org.ua/ugkc-v-italiyi-vislovlyuie-vdyachnist-uryadovi-italiyskoyi-respubliki-za-nadanu-finansovu-dopomogu>

19. U Milani vidbulasia aktsiia za myr v Ukraini. (2015). Retrieved from <https://www.radiosvoboda.org/a/26926840.html>

20. U Rymi zibraly hroshi na teplovizor dla biitsiv 72-i bryhady. (2016). Retrieved from <http://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2034133-u-rimi-zibrali-grosi-na-teplovizor-dla-bijciv-72i-brigadi.html>

21. Ukrainska diaspora v Italii peredala biitsiam "Pravoho sektora" mikroavtobus. (2015). Retrieved from <https://ua.112.ua/suspilstvo/ukrayinska-diaspora-v-italiyi-peredala-biycyam-pravogo-sektoru-mikroavtobus-183037.html>

22. Ukrainska diaspora v Italii dopomohla vriatuvaty vid raku biitsia Natshvardii. (2016). Retrieved from <http://vidia.org/2016/6144>

23. Ukraintsi Italii zibraly ponad € 800 na potreby biitsiv ATO. (2016). Retrieved from <http://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2007938-ukrainci-italii-zibrali-ponad-800-na-potrebi-bijciv-ato.html>

24. Ukraintsi Rymu prydbaly pozashliakhovyk dlia rozvidky ZSU. (2015). Retrieved from <http://ukrpohliad.org/news/ukrayintsi-rymu-prydbaly-pozashlyahovyk-dlya-rozvidky-zsu-spysok-zhertvodavtsiv-dodayetsya.html>

25. Yak sprymaiut Ukrainu italiitsi? «Shcho dumaiut hromadiany YeS pro Ukrainu?». (2015). Retrieved from <http://iwp.org.ua/ukr/public/1624.html>.

26. L'Italia, la Russia e l'Ucraina. Perché Paolo Mieli ha ragione. (2018). Recuperato da <https://formiche.net/2018/12/italia-russia-ucrainamieli/?fbclid=IwAR0T0krGsc2YeIR89avAuiW6wY3HE2KW7ipKoYkGB4un45E6EXx3ZduD09I>

27. Tre anni di aiuti al regime corrotto di Kiev: cosa ha ottenuto l'Italia in cambio? (2017). Recuperato da https://www.lantidiplomatico.it/print.php?idx=82&pg=21528&fbclid=IwAR30-Fup_Q4_CgdaKpTliebDJ5qahyzXWCQYByNrQ3rciHKzv92Czlp4Ec.

Olga Sukhobokova,

PhD, Associate Professor,

Taras Shevchenko National University of Kyiv

HUMANITARIAN ASSISTANCE OF ITALY TO UKRAINE IN 2014-2018

Annotation. The article deals with the provision of humanitarian aid to Ukraine by the government and society (citizens) of Italy during the period of Russian

armed aggression against Ukraine (2014-2018). Among them are the efforts of the large Ukrainian community in Italy (according to official figures in Italy, there are more than 230 thousand Ukrainians registered). The directions, volumes and methods of relief assistance for Ukrainian military and population in war-affected areas in eastern Ukraine and settlers were analyzed. It was determined that government financial assistance (over 3 million euros was allocated for 2014-2018) during this period came through international humanitarian organizations, which deal with the civilian people affected by the armed conflict and the program of demining of ukrainian territories.

The Ukrainian community in Italy provides individual assistance (from individuals) and from organizations (for example, the Congress of Ukrainians in Italy, "EuroMaydan-Rome" and others). Ukrainian communities of entire cities and regions may be involved in collecting a large sum (the most active are Ukrainians in Rome, Brescia, Milan, Naples). Mostly Ukrainians provided cars for units of the Ukrainian Armed Forces and volunteer groups in the area of fighting, equipment, clothes and funds for the needs of Ukrainian defenders, as well as food and gifts for them to holidays, organized humanitarian cargoes for the victims of the war of the population. At the same time, the Ukrainian community in Italy tried to hold public information events in support of Ukraine in the early years of the Russian-Ukrainian War and inform the Italian society and authorities about the events in it. The third source of humanitarian aid for Ukraine in Italy is Italian voluntary associations such as "Italy-Ukraine-Maidan", which independently delivers the largest humanitarian cargo to the east of Ukraine.

Italy's assistance to Ukraine is considered in the context of the socio-political processes and the foreign policy line of the Italian government. It is determined how the traditional strong ties between Italy and Russia affect for the attitude and assistance to Ukraine.

Key words: *Italy, Ukraine, Italian-Ukrainian relations, humanitarian aid, Russian aggression.*

Надійшла до редколегії 03.02.2019.